

Vangölü İşletmesi hakkındaki 3025 sayılı kanunun 1 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı ve Ulaştırma ve Bütçe Komisyonları raporları (1/380)

T. C.

Başvekâlet

Muamelât Umum Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71/269 6/1

2 . I . 1945

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Van gölü İşletmesi hakkındaki 3025 sayılı kanunun birinci maddesinin değiştirilmesine dair Mûnkalât Vekillîğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 21 . 12 . 1944 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihasının esbabı mucibesiyile birlikte sunulmuş olduğunu arz ederim.

Başvekil

Ş. Saracoğlu

Van Gölü İşletmesi hakkındaki 3025 sayılı kanunun birinci maddesinin değiştirilmesine dair kanun lâyihasının esbabı mucibesi

3025 sayılı kanunla Van Gölündeki alelûmum yük ve yolcu nakliyatı Devlet inhisarına alınmış ve bu inhisardan yalnız beş gros tonilâtoya kadar olan makinalı ve makinasız teknelerin yapacakları nakliyat hariç tutulmuştur. Göl İdaresinin 3796 sayılı kanunla İktisat Vekâletinden Denizbanka ve 3633 sayılı kanunla da Denizbanktan Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Umum Müdürlüğüne devri esnasında mezkûr kanunun bazı maddeleri lâğvedilmekle beraber inhisar mevzuuna taallûk eden madde aynen ipka edilmiş bulunmaktadır.

Halbuki Marmaradenizinin yarısı büyüklüğünde olan Van Gölünde kanunun inhisar haricinde bıraktığı beş tonilâtoluk küçük tekneler iskeleler arasındaki elli altmış millik mesafeyi emniyetle katetmeğe müsait olmadıktan başka gölün sert bir iklim bölgesinde ve 1720 metre irtifaında olması da tehlikeli bir meteorolojik bünye iktisap etmesine hizmet ettiğinden ekseriyetle zühur eden kuvvetli fırtınalar bu gibi küçük vasıtaların yakın mesafelerde dahi seyrüseferini imkânsız bir hale koymaktadır.

Şu suretle 3025 sayılı kanunun inhisar haricinde bıraktığı beş tonilâtodan küçük teknelerin esasen gölde kullanılmaya elverişli olmamasının birneticesi olarak birinci cihan harbinden evvel Van Gölünde muhtelif hacimde bir çok vesait bulunduğu halde bugün bunlardan eser kalmamıştır.

Karadeniz bölgesindeki nüfusu kesif mahaller halkından olup denizcilikle ülfetleri düşünülerek yakın tarihlerde Van Gölü sahillerinde iskân edilmiş bazı vatandaşlar da göl nakliyatına inhisar vazeden kanundaki tahdidatın gayri müsait bir miktar üzerinden intihabı yüzünden ellerini denizden çekmeğe ve iklim ve arazinin o kadar müsait olmamasına rağmen ziraatle iştigale mecbur kalmışlardır.

Son zamanlarda göl işletmesinin ıslahı ve âtinin ihtiyacını da karşılayabilecek şekilde gelişmesi maksadiyle Mûnkalât Vekâletince ehemmiyetli tedbirler ittihaz olunmuş ve bunun tatbikatına da geçilmiş olmakla beraber bu ıslahat meyanında göl sahillerindeki halka daha geniş imkânlar vermek mülâhazasiyle İnhisar Kanunundaki beş tonilâtoya kadar olan tahdidatı Devlet Denizyolları ve Limanları İnhisar Kanununda olduğu gibi on sâkiz rûsum tona iblâğ ve tevhit etmenin müsbet neticeler vereceği anlaşılmıştır.

Ulaştırma Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Ulaştırma Komisyonu

Esas No. 1/380

Karar No. 8

19 . I . 1945

Yüksek Başkanlığa

Vangölü işletmesi hakkındaki 3025 sayılı kanunun birinci maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı Münakalât Bakanlığının müsteşarı hazır olduğu halde görüşüldü.

Gerek Hükümetin gerekçesine ve gerek Münakalât Bakanlığının müsteşarının aydınlatmalarına göre:

Marmara denizinin yarısı büyüklüğünde sert bir iklimde ve 1720 rakamındaki sert dalgalı Vangölünde 3025 sayılı kanunun inhisar dışında bıraktığı 5 rusum tonilâtoluk küçük teknelerin emniyetle işleyemedikleri anlaşılmış olduğundan bu göldé hem hususi teşebbüse daha geniş bir pay ayırmak ve hem de 2239 sayılı kanunla Marmara denizinde hususi teşebbüse bırakılan (18 tonilâto) ölçüsüne uydurmak maksadiyle teklif edildiği görülmüş ve Hükümetin teklifi aynen kabul edilmiştir.

Havalesi veçhile Bütçe Encümenine verilme üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Münakalât En. Reisi	M. M.	Kâtip
Kütahya	Çoruh	Hatay
R. Peker	A. R. Erem	H. Ilgaz
Aydın	Bursa	Edirne
Dr. R. Levent	A. M. Erhan	M. E. Ağaoğulları
Edirne	Erzurum	İstanbul
F. Balkan	S. Altuğ	V. Sarıdal
İzmir	İzmir	Kars
S. Epikmen	Dr. K. Örs	E. Demirel
Kars	Kırşehir	Kocaeli
Ş. Karacan	F. Seler	R. Fenmen
Ordu	Sivas	Sivas
Dr. V. Demir	Amiral H. Gökdalay	H. Işık
Trabzon	Tunceli	
M. Aydın	H. Üçöz	

Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Bütçe Komisyonu

Esas No. 1/380

Karar No. 89

13 . VI . 1945

Yüksek Başkanlığa

Vangölü işletmesi hakkındaki 3025 sayılı kanunun birinci maddesinin değiştirilmesine dair Ulaştırma Bakanlığınca hazırlanıp Başbakanlığın 2 . I . 1945 tarihli ve 6/1 sayılı tezkeresiyle Yüksek Meclise sunulan kanun tasarısı Ulaştırma Komisyonu raporiyle birlikte Komisyonumuzca verilmekle Ulaştırma Bakanlığının yetgili temsilcileri hazır olduğu halde incelenip görüşüldü.

Gerek Hükümetin gerekçesinden ve gerek alınan izahlardan anlaşıldığına göre Van gölünde işletmeyi inhisar altına alan 3025 sayılı kanunun birinci maddesinde bu inhisar dışında bırakılan taşıtların tonilâtosunu (5) tonilâto

olarak belirtmiş bulunmaktadır. Beş tonluk kayıklar ile iklimi sert olan bu gölde, aralarında 50, 60 kilometre mesafe bulunan iskeleler arasında emniyetle gidip gelme imkânı bulunmadığından ton haddinin Marmara'da olduğu gibi 18 e çıkarılması, işletme dışında çalışmalarını mümkün olan halk taşıtlarının çoğalmasını ve Karadeniz sahil halkından buraya yerleştirilmiş bulunan vatandaşların da getirilme amaçlarına uygun bir surette çalışma ve yaşamalarını mümkün kılacağı ve göl çevresinin birçok çeşitli ihtiyaçlarının sağlanacağı anlaşılmış bulunduğundan tasarı esas itibarıyla Komisyonumuzca da kabul edilmiş, şu kadar ki, metin maksada in-

hisar edecek şekilde değiştirilmiştir.

Kamutayım onayına arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Baş. V.	Bu Rapor Söz.
Kastamonu	Edirne	Rize
T. Coşkan	M. N. Gündüzalp	T. B. Balta
Kâtip		
İstanbul	Aydın	Balıkesir
F. Öymen	Gl. R. Alpman	S. Örguevren

Bolu	Diyarbakır	Giresun
Dr. Z. Ülgen	R. Bekit	M. Akkaya
Giresun	Hatay	İstanbul
A. Sayar	H. Selçuk	H. Kortel
İstanbul	Kütahya	Manisa
H. Ülkmen	H. Pekcan	F. Kurdoğlu
Samsun	Tokad	Yozgad
M. A. Yörüker	R. A. Sevensil	A. Sungur

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Vangözü İşletmesi hakkındaki 3025 sayılı kanunun birinci maddesinin değiştirilmesine dair kanun lâiyhası

MADDE 1. — Vangözü İşletmesi hakkındaki 10 . VI . 1936 tarihli ve 3025 sayılı kanunun birinci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

«Vangölünde her nevi makineli ve makinesiz vasıtalarla (on sekiz «dâhil» rüsum tonilâtöya kadar olanlar müstesna) yapılacak alefümum yük ve yolcu nakliyatı ve bu maksatla göl çevresinde iskele, mendirek, rıhtım ve antrepolar inşa etmek ve işletmek hakkı Devlet inhisarına alınmış olup bu inhisar, Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Umum Müdürlüğünce kendi vazife ve salâhiyetlerine ait kanun hükümleri dairesinde işletilir.»

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinden mer'idir.

MADDE 3. — Bu kanun hükümlerini İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

21 . XII . 1944

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
Ş. Saracoğlu	R. Türel	A. R. Artunkal
Da. V.	Ha. V.	Ma. V.
Hilmi Uran	H. Saka	N. E. Sumer
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
Yücel	Sirri Day	
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
Dr. H. Alataş	Suad H. Ürgüblü	Ş. R. Hatipoğlu
Mü. V.		Ti. V.
		C. S. Siren

BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Vangözü İşletmesi hakkındaki 3025 sayılı kanun ek kanun tasarısı

MADDE 1. — Vangözü İşletmesi hakkındaki 10 . VI . 1936 tarihli ve 3025 sayılı kanunun birinci maddesinde inhisar dışında bırakılmış olan deniz taşıtlarının tonilatosu, 18 (içinde) rüsum tonilatosuna çıkarılmıştır.

MADDE 2. — Bu kanunun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.